

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 110 K.
Félévre 60 K. Negyedévre 30 K.
Egyes szám ára — — — 3 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam 44. szám.

Vasárnap, október 30.

Amit nem tudunk megtanulni.

(—y.) Semmi sem új a nap alatt, semmi olyan nem örténhetik, ami valamikor már meg ne történt volna. Így hát ha ismernénk a népek történelmét és a fejlődés történetét, a szerzett tanulságokon okulva előre megállapíthatnánk azt, ami velünk bizonyos körülmények között történni fog és a rossz következményeket elháríthatnánk. Csakhogy az a csodálatos, hogy az emberek nem akarnak tanulni a múltból. Hamar felejtene, vagy azt hiszik, hogy ők nem esnek a már kitapasztalt szabályszerűségek alá s ezért minden nemzedék előlről kezdi a saját kárán való tanulást.

Nincs abban semmi új, ami a háború idején és az összeomlást követően történt. Valamennyi idáig lefolyt, hosszabb tartamú háborúnak jelentkeztek a nálunk is tapasztalt következményei. Jelentkeztek a pénz elértéktelenedése, szertelen drágaság és nagy vagyoni eltolódások alakjában, a veszített háború következményei pedig jelentkeztek forrongások és forradalmak alakjában.

A mai nemzedéket mégis meglepték az elmaradhatlan következmények. Alig számolt valaki a pénz elkerülhetlen leromlásával. Annyira nem számolt ezzel a nagyközönség, hogy a háború kezdetén ingatlanokon, árukon a legtöbben túladni igyekeztek. Égbekiáltó igazságtalanságot láttunk abban, hogy a társadalom egyes rétegei letörtek, egyesek pedig óriási vagyonokhoz ju-



Kép azokból a napokból, amikor IV. Károly az országba érkezett.
A fővárosi Szentháromság-téren pihenő őrség.

tottak, noha köztudomású, hogy már a Rothschild-ház is mérhetetlen vagyonának alapját a vaterlói ütközetről szerzett gyors értesülése révén vetette meg. A háborúnak mindig voltak koldusteremtényei és gazdagai; ez utóbbiakat rendszerint a szállítási üzletek és szerencsés spekulációk segítették szemképráztató sikerekhez. Mert ezek tudták, hogy mi az a háború, számoltak tehát a várható következményekkel és így az emberiség történetének véres tanulságait hasznukra fordították. Ellenben a nagy tömeg nem tanult a multakból, nem tudta hasznára fordítani a már átélt tapasztalatokat, hanem vakon tapogatódzott a sötétségben.

Még a kormányok sem tudtak a helyzet magaslatára emelkedni. Őket is sok minden meglepte és előkészületlenül találta, ami pedig távolról sem volt új dolog. Okulva a közelmultakon, Amerika megirratja min-

mok igen gyakran robbanásszerűen érvényesülnek. Pedig a társadalomnak a következetes és fokozatos fejlődés volna az érdeke, amely békés és egészséges utat nyit a haladás felé.

A korszellem legfőbb irányzata az, hogy az ember közötti különbségek lehetően kiegyenlítsenek. Ezt a koreszmét a haladás békés eszközeivel kell igyekeznünk megvalósítani, hogy legalább a belső háborút elkerülhessük.

A baj nélküli jövőt csakis úgy biztosíthatjuk, ha a multakból tanulni tudunk.

Budapest, október 29.

GYUJTOGATÓK. *A mult béten egynásután pusztítottak a nagy tüzek Budapesten. Kigyulladt a főváros egyik legnagyobb nyomdája, a Franklin-nyomda. Leégett az újpesti Wolfner bányagyár. Borzalmas tüzvész pusztította el a Lujzágómalmot, ahol az ellátatlanok gabonája is elégett. Nem is említjük a többi kisebb tüzesetet. Mindjárt az első pillanatra látszik, hogy rendszeres gyujtogatásról van szó. S csakhamar ki is tűnt, hogy kommunista gyári alkalmazottak voltak a gyujtogatók. Már le is fogták őket. Szóval, nem volt elég a vörös gonosztevőknek, hogy két éve hónapokon át garázdálkodtak, még most is gyujtogatnak. Egyik gyujtatonak bavi tízezer korona jövedelme volt. Még azt se mondhatják tehát, hogy a nyomorúság keserítette el őket. Debogy is, veszettség van bennük. Mindig azt mondjuk, hogy meg kell bocsátani azoknak, akiket a kommün alatt félrevezettek. De aki még most is kommunista gazságokra vetemedik, annak statárium kell. A politikus urak azon része azonban, mely a liberális (értsd rituális) sajtónak udvarol, ki akarja a kormányzat kezéből ütni még azt a kivételes hatalmat is, amit a törvény adott neki. Nem csoda, ha a Moszkvából pénzelt kommunisták gyujt-*



Bethlen István miniszterelnök Tomcsányi Vilmos Pál, Hegyeshalmy Lajos, Vass József miniszterek, Zichy Gyula püspök és több kisgazdapárti képviselő társaságában Pécsen a vártemplom udvarán.

den állam háborús életét, a háborús gazdálkodás gazdasági és erkölcsi következményeit. A tanulságoknak szerzett nagy tárházát át akarja adni az utókornak, hogy a következő nemzedék tudja meg, mibe kezd, amikor háborút indít. De vajjon használni fog-e ez a könyv?

Hiszen a haladás eszméinek már eddig is jól kidolgozott fejlődéstörténetük van. Tudjuk, milyen fejlődésen estek át az egyes államok a hűbériségtől kezdve a demokratizmus megvalósításáig s azt is tudjuk, hogy ez a fejlődés szükségszerű és elkerülhetetlen volt, mert azt a gátat, amelyet a fejlődés elé állítottak, rendszerint forradalmak robbantották fel. Helyesen állapította meg Apponyi Albert még a béke idején, hogy minden forradalom egy-egy idejében meg nem oldott reform elmulasztásának a következménye. De noha mindezt tudjuk, azért mégis elmulasztjuk vagy késleltetjük a reformokat. Az egyes társadalmi osztályok rendszerint körömszakadtig védik meglévő előnyeiket és csak az elkerülhetetlen kényszernek szokták magukat megadni, minél fogva a legnagyobb társadalmi és gazdasági refor-

gatnak s ezer meg ezer munkást fosztanak meg megint kenyérértől, ha a sajtószabadság és a gyülekezési szabadság, meg a jogrendlegényei ép úgy lázlanak s bomlasztanak, mint három éve.

*

MAGYAR, MAGYAR ELLEN. *Vétkes tanácsadók sokszor juttatták már Magyarországot borzalmas örvények szélére. Kalandorok újból bebozították a boldogtalan királyt és ezzel felidéztek a polgárháború rémét hazánkban. Magyar katonák törtek magyar katonák ellen, testvérek ontották egymás vérért. Hortby Mihlós és Bethlen István lélekjelenlétére és erélyére mégis eltávoztotta a nemzetből a legnagyobb veszedelmet. A megtemmisüléstől, amellyel a szomszédos ellenségek badüzenete fenyegetett, újból megmenekültünk. De okuljunk a történelekből. Ne engedjük egységünket megtörni, mert úgyis kevesen vagyunk a szabad magyar területen. Aki most pártot szít s magyart tüzel a magyar ellen, az nem igazi hazafi, hanem áruló. Külső ellenségünk elég van, ne legyen belső ellenség. Feledjük még az igaztalan sérelmeket is s legyünk egysz, különben elpusztulunk.*



Őrszemek Budán a kormánycsapatok részéről.



Rajvonal a lázadócsapatok ellen.

Képek a háborús fővárosból.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

IV. Károly Magyarországra érkezett.

Bethlen István gróf miniszterelnök négy miniszter-társa és több mint harminc képviselő kíséretében épen visszatért Pécsről, ahol az egységes kormányzópárt zászlaját bontotta ki, amidőn a kelenföldi pályaudvaron titkárja azzal a hírrel fogadta, hogy

IV. Károly király Magyarországra érkezett.

A miniszterelnök rögtön minisztertanácsot hívott egybe és elhatározta, hogy IV. Károlynak ismét el kell hagyni az ország területét, mert az 1920. évi I. törvénycikk értelmében jelenleg az uralkodói jogok gyakorlását nem veheti át.

IV. Károly

október 20-án érkezett repülőgépen Dénesfára, Sopron közelébe és Cziráky József gróf kastélyába szállt meg. Innen Lehár ezredes és Ostenburg-Moravek őrnagy kíséretében másnap kora reggel automobilon Sopronba ment. Miután IV. Károly Rakovszky Istvánt kormányalakítással bizta meg, október 22-én

öt szerelvényel megindult Győr felé.

Győr helyőrségét hamisított kormányzói paranccsal sikerült megnyerni és IV. Károly folytathatta útját Komárom felé. A helyőrséget itt is félrevezették és most szabad volt az út a fővárosba.

A magyar kormány nem akart testvérért ontani és ezért tanácskozást kezdett IV. Károly kíséretével, Rakovszky azonban hallani sem akart a kiegyezésről és a miniszterelnök telefonüzenetére fenyegetéssel válaszolt. IV. Károly pedig nem fogadta Vass József minisztert, aki a kormányzó sajátkezű levelét vitte IV. Károlynak és a kormány megbízásából kereste föl IV. Károlyt.

Ezalatt

Lehár és Ostenburg-Moravek kalandorai, akiknek sikerült a katonaság egységét félrevezetni, folytatták előrenyomulásukat és október 24-én hajnalban a budaörsi határba értek.

IV. Károly vonatán szintén Budaörsre érkezett. Ostenburg-Moravek váratlanul a nemzeti hadsereg alakulataival találta magát szemben és rögtön megkezdte a tüzelést. A magyar kormány csapatai erejük biztos tudatában eleinte tartózkodtak a vérontástól, de Lehár zsoldosai, köztük több volt osztrák császári tiszt, mindenáron törésre akarták vinni a dolgot. A lázadók nem fogadták el a magyar kormány feltételeit és erre

megkezdődött az általános támadás,

amelynek hatása alatt IV. Károly zsoldosai visszavonultak és amidőn látták, hogy helyzetük tartathatatlanná, a magukkal hozott vonatokra ültek és

Komárom irányába menekültek. A Dunántúlnak félrevezetett helyőrségei ezalatt már értesültek a való tényállásról és fegyveresen várták a menekülőket. Lehár és Ostenburg-Moravek csúfosan magukra bagyták IV. Károlyt és megszöktek. A vezetők nélkül maradt katonaságot Tatatóváros helyőrsége szerelte le.

Tatán vették őrizetbe IV. Károly királyt is. A lázadás értelmi szerzői közül itt esett a nemzeti hadsereg fogságába Rakovszky István, Andrássy Gyula gróf és Gratz Gusztáv.



Nagy Pál altábornagy,
akit a kormány teljhatalmú parancsnokká nevezett ki.

A magyar kormány erélyes fellépésével elfojtotta a lázadást és bebizonyította a külföld előtt, hogy

Magyarországon a törvényes hatalom ellen senki sem kelhet fel.

Bethlen István gróf miniszterelnök végveszélyről mentette meg hazánkat, mert a kísárlánt már mindenütt elrendelte a mozgósítást és ha a kormány IV. Károly híveinek lázadását nem tudta volna leverni, cseh, szerb és oláh katonák tiporták volna hazánk földjét.

A nagyántant IV. Károlyt,

aki Középeurópa békéjét veszélyezteti,

Amerikában vagy a Földközi-tengeren fekvő Malta-szigetén fogja internáltatni.

A pécsi nagygyűlés.

Bethlen István gróf miniszterelnök, aki csak nemrég tért vissza a velencei tárgyalásról, e hét folyamán érintkezésbe lépett a kormányzó pártok vezérével és ezen tanácskozások során sikerült a nemzetgyűlés hátralévő idejére munkaprogramot biztosítani. A miniszterelnök régi tervehez híven, most már leutaztatott Pécsre. Bethlen István gróf minisztertertsaival együtt nemcsak a kormány üdvözlését tolmácsolta az ujonnan felszabadult ország-rész lakosságának, hanem a Pannonia-szálló nagytermébe összehívott népgyűlésen

fölszólította a nemzetet, hogy kényszerítse egységes pártba a kormányzó pártokat,

mert hiszen nincs olyan elvi vagy tárgyi ellentét a két kormányzópárt között, ami az összeolvadást lehetetlenné teszi.

Bethlen István gróf beszéde bizonyára nem marad pusztában hiáltó szó és remélhető, hogy a lázadásnak szomorú epizódja a fontos politikai kérdések megoldásának rovására nem fog szélesebb hullámokat verni.



MEZŐGAZDASÁG

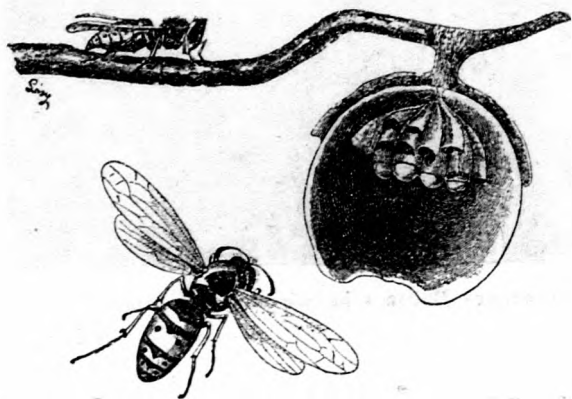
Védekezés a darazsak ellen.

Irta Kadocsa Gyula.

Gyümölcsérés idején sok kárt és bosszúságot okoznak a különféle darazsak. A legérettebb, legédesebb s legszebb szőlőfürtöket, almát, körtét s szilvát szinte szemünk láttára hordják el s csak az üres héjat hagyják vissza nekünk. A kikezdett fürt és gyümölcs — különösen, ha eső éri — hamarosan rothad és e rothadás áttérjed az ép gyümölcsre is. A darazsak tehát ily módon, közvetve is kárt tesznek. Igen nagy a veszedelem akkor, amikor a szőlő vagy gyümölcsös magánosan áll, mert ide sereglük a környéknek jóformán valamennyi darazsa. A bajt még tetézi az is, hogy ilyenkor, gyümölcséréskor, már alig tehetünk ellene valamit. Előbb kell orvosolnunk, mikor még nem látjuk a kárát. A lángban álló házat már alig lehet megmenteni, iparkodjunk a tüzet még szikrájában elfojtani, avagy vigyázzunk, hogy egyáltalában ne is támadhasson tűz!

Hogyan fojtsuk el még idejében a darazsveszedel-

met? — erre a kérdésre szeretnék az alábbiakban válaszolni. Mindenekelőtt tudnunk kell, hogy a darazsak házpadlásokon, a házeresz alatt, pincegádorok falában, kerti házakban, présházakban, méhesben, vén fák odvában, továbbá gyepes mesgyék s árokpartok földalatti lyukaiban, olykor a fa ágain építik kisebb-nagyobb fészkeiket. Tél elérkezéig a fészek lakóinak legnagyobb része elpusztul, csupán néhány megtermékenyített nőstény marad életben. Ezek áttelelnek és ezek kezdik meg tavasszal a fiasítást. Tavasztól őszig egyre szaporodik a darázshad, de e fölszaporodást nyáron nem igen vesszük észre. Csak ősszel kapunk észbe, amikor a temérdek darázs már ellepi gyümölcsünket. Ekkor látjuk csak a veszedelmet.



A közönséges darázs s egy darázsfészek az ágon. (Földművelésügyi miniszter kiadványából.)

Hogy ez a veszedelem ne jelentkezék újból, még télvíz idején kezdjük a darázsirtást. Legkésőbb március végéig kutassuk föl az említett helyeken elrejtett fészkeket és zsákba szedvén, forró vízben vagy tűzben a bennök teledő nőstényeket öljük meg. Ennek ellenére néhány család mégis elkerüli a pusztulást. A szerencsésen megmenekült darazsak tavasszal táplálékot keresve, fakadó, virágzó fáink, bokraink közé szállonganak s ha mást nem, legalább egy-egy legyet kapnak el, amely szükségből fiasításuk számára is táplálékul szolgál. Ezeket a darazsakat szintén fogjuk össze. E célra legjobb a bő nyakú befőttes üvegeket használni. Ezeket harmadnyira cukros vízzel töltjük meg és a víz tetejére egy kis deszkalapocskára kent mézet vagy lekvárt helyezünk. De tölthetünk az üvegbe más, lassan erjedő folyadékot is, pl. vizezett, cukrozott almabort, vagy hígított sör-alját. Az üveg száját papirossal lekötjük, majd késsel nyilást vágunk rajta s a fölívagott papirosszéleket befelé hajlítjuk, hogy a nyíláson behatolt darázs kiszabadulása meg legyen nehezítve. A kellőképpen fölszerelt fogókat azután a házak körül, a szőlőben, gyümölcsösben a fák ágaira kiaggatjuk. Mivel ilyenkor a darazsak még nem találnak édességet, hamarosan befurakodnak a fogókba, ahonnan többé ki nem szabadulnak. Az üvegbe ide-oda röpködnek, majd a vízbe fulladnak. Ezért nem szabad túlnagy nyilást készíteni a papirossba, csak akkora legyen ez, hogy a darázs kényelmesen beröpkülhessen. E fogókat azonnal kössük ki, mihelyt az első darazsakat megfigyeljük. Hatásuk csak addig van, míg más nyalánkság nem kínálkozik a darazsaknak. Ennek ideje pedig a kora tavasz. Minél több a kifüggesztett fogó, annál több darázs fogódik meg. Lehetőleg minden fára jusson egy-kettő. Időnkint tartalmukat megújítjuk s akkor a darázshullákat is kiöntjük.

E téli és tavaszi irtáshoz csatoljuk folytatólagosan a nyári irtást is. Ha nyomára akadunk annak, hogy a darazsak valahol a földben, avagy faodúban fészkelnek, irtjuk itt is őket. Az irtás éjjel történjék, amikor a fészkek minden lakója odahaza van. A bejárókat egynek kivételével tömjük be. Ebbe az egybe néhány égő kényszerletet dobunk, vagy pedig öntsünk be legalább két deciliter benzint vagy szénkéneget, majd szintén tömjük be s utána agyaggal is tapasszuk be. Ilymódon a fészkek összes lakóit megölhetjük. Másnap óvatosan kinyitjuk az egyik nyílást és ha látjuk, hogy csend van a fészkek-

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Balogh Elemér ünneplése.

E hó 22-én a Hangya és szövetségesei meleg családi ünnepet ültek. A szövetségi mozgalmak kormányosa, aki a Hangya ügyeit vezette annak megalakulásától kezdve, Balogh Elemér vezérigazgató e napon ünnepli ötvenéves születésnapját. Huszonhárom esztendeje hívta munkatársul Károlyi Sán-



Balogh Elemér és családja.

ben, kláshatjuk vagy a fából kiszedhetjük az egész fészket. Legjobb elégetni, hogy más darázs-család ne használhassa föl építőanyagát.

Ha féltett, finom gyümölcsök megvédéséről van szó, akkor ezeket érdemes lesz sűrű szunyoghálószövetből készült zacskókba kötni.

A darázsirtást legjobb közösen elvégezni. Vegyék a hegyközségek kezükbe az ügyet s a szőlőpásztorokkal, hegyőrökkel végeztessék az irtást. Ezek a szőlőt állandóan járó emberek legjobban figyelhetik meg, merre és hol van a darazsak fészke. Az együttes védekezés vezethet csak kívánt sikerre, különben a szorgalmas birtokos munkáját a hanyag birtokos mulasztása sokszor hiábavalóvá teszi.

dor gróf a tudással és sok idealizmussal külföldről hazatért fiatal közigazdát, aki aztán a Hangyából huszonhárom év alatt hatalmas intézményt teremtett. Az ő érdeme, hogy a Hangya, mely 16.000 korona üzletrésztőkével és 50.000 korona forgalommal kezdte meg működését 1898-ban, ma az ország egyik első intézménye s a világ szövetségi központjai közül az ötödik helyen áll a maga 240 millió üzletrésztőkéjével és másfélmilliárdos forgalmával. Sikereinek titka az, hogy a kereskedelmi tudással együtt a szövetségi szellemet szerencsésen párosította s távol tartva minden pártpolitikai és hasonló széthúzó törekvésektől, a Hangya szövetségeit egészséges alapokon vezette tovább. Elismerést szerzett a Hangyának a külföldön is, ahol Balogh Elemért a szövetségi világ legkiválóbb vezetői vették körül megkülönböztetett barátságukkal. Itthon pedig a szövetségetek ezrei s azokban a szövetségi tagok és vezetők száz-
ezrei, osztály- és pártkülönbőség nélkül, őszinte szeretettel övezik a Hangya életét.

Balogh Elemér teljesen a Hangyáé volt s az is marad. Az utóbbi években két ízben is részesült kitüntető meghívásokban, egyszer a pénzügyi, másodszer a kereskedelmi miniszteri tárca elvállalására, Balogh azonban annyira a Hangyának szentelte egész életét, hogy a legmagasabb polcok kedvéért sem hagyta el azt az íróasztalt, melyhez huszonhárom éve leült. A Hangya élén oroszlánrésze volt a gazdatársadalmi intézmények és társzövetkezetek emelésében, illetve megerősítésében s különösen a Magyar Gazdaszövetség megalapításában. Kulturális téren örök érdeme marad Balogh Elemérnek, hogy hosszas és mélyreható munkával kezdeményezte és tető alá hozta hazánk egyetemes gazdasági főiskoláját, a Közgazdasági Egyetemet, melyen a szövetkezeti ügy is tanszéket nyert.

A szövetkezeti tábor milliói, különösen a falusi nép aprajagya, tiszta szeretettel fordul e napon Balogh Elemér felé.

LAJOS VOLT BAJOR KIRÁLY MEGHALT.

E hó 19-én hosszas betegeskedés után hűnyt el III. Lajos, Bajorország volt uralkodója, sárvári birtokán. Az elhunyt 1913-ban lépett trónra és forradalomig kormányozta népét, rajongó szeretetnek és becsülésnek örvendő. A forradalom után eltávozott Münchenből, de népe később visszahívta, hogy telepedjék le bárhol Bajorországban. A magyarság őszinte barátja volt, életének legszebb perceit sárvári, nagyszerűen vezetett birtokán töltötte el. A sors különös elhatározása volt, hogy kedves helyén végezte be életét. Az elhunyt király holttestét Münchenbe szállítják és ott helyezik örök nyugalomra. A király elhunytának hírére a német néppárt bajor országos szervezete Rupprecht trónörököséhez részvét-táviratot küldött, amelyben az uralkodócsaládnak hűség-et fogad. Az elhunyt király holttestét Sárvárott szentelte be Mikes püspök. A koporsót a gyászszertartás után a várkastély sírboltjába helyezték el és ott marad addig, amíg Münchenbe szállíthatják. A temetésen óriási tömeg vett részt. A király családja teljes számban megjelent.



Jelenet az elhunyt bajor király életéből.

Képünk azt a pillanatot örökíti meg, amikor III. Lajos, az elhunyt bajor király feleségével első ízben érkezett, mint uralkodó sárvári birtokára. — A kép 1913-ban készült.

LORD NEWTON AZ ERDÉLYI MAGYARSÁG SÉRELMEIRŐL. Newton Tamás, az ismert magyarbarát lord, Angliába visszautazta előtt kijelentette, hogy a békeszerződéssel nincs megelégedve, mert különösen Erdélyben tett útja folyamán azt a meggyőződést szerzte, hogy a béke igazságtalan. A megszállt vidékeken a legkiáltóbb módon sértik a békeszerződésnek a kisebbségek jogaira vonatkozó rendelkezéseit. Remélem, hogy úgy az ántánt államai, mint a népszövetség is belátja ennek tarthatatlanságát és jóvá teszi, ami jóvátehető. Szívében mindig élni fog a sok kedves magyarországi emlék és arról biztosítja a magyarságot, hogy fáradhatatlanul dolgozni fog e szép ország sanyarú helyzetének megváltoztatásán és boldogabb jövőjén.

JÓZSEF FŐHERCEG AZ ISONZÓI HŐSÖKNEK JUTTATJA A MÁRIA TERÉZIA-RENDJELÉNEK ILLETMÉNYEIT. József királyi herceg a Mária Terézia-rendjel után járó illetményét a parancsnoksága alatt volt húsz honvéd- és volt közös tizenhét gyalogos hadosztálybeli oly legénységi egyének jutalmazására ajánlotta fel, akik az első nyolc isonzói csatában szerzett sebesülés vagy betegség folytán rokkantakká váltak. A jutalmazásban mindkét hadosztálynak 10—10 legénységi egyéne részesíthető. Folyamodhatnak a volt 1., 3., 4. és 17. honvéd gyalogos ezrednél, a volt 20. és 120. honvéd tábori ágyus, 20. honvéd nehéz tüzérezrednél és 20. honvéd hegyi tüzérosztálynál, illetőleg a volt közös 39., 43., 46. és 61. gyalogezrednél, a közös 17. és 117. (volt 17. tarackos) tábori tüzérezrednél, a 17. nehéz tábori tüzérezrednél vagy a 17. hegyi tüzérosztálynál szolgáltak. A pályázati kérvényeket a honvédelmi minisztériumhoz 1921. november 15-ig kell beadni.

AMERIKA JÓVÁHAGYTA A KÜLÖN KÖTÖTT BÉKESZERZŐDÉSEKET. A szenátus jóváhagyta a Magyarországgal kötött külön békeszerződést. Ugyanazon az ülésen a szenátus a Németországgal és Ausztriával kötött békeszerződéseket is jóváhagyta.

PORTUGÁLIÁBAN KIRÁLYPÁRTI FORRADALOM TÖRT KI. Portugáliában a királypárti moz-

galmak forradalomban végződtek. *Cocke* ezredes csapataival elűzte a köztársasági kormányt és királypárti kormányt alakított. 1910. évi október 5-én gyilkolták meg *Carlos* királyt és a trónörökösöt a portugálok. Erre *Manuel* király került a trónra, de kiskorúsága miatt *Amália* anyakirálynő uralkodott. A király kicsapongó életmódja miatt 1911-ben az uralkodó családot elűzték és kikiáltották a köztársaságot. Most pedig ismét királypárti uralom következik. *Manuel* király még nem érkezett vissza országába.

A CSEHEK LETARTÓZTATTÁK KARCAG POLGÁRMESTERÉT. *Varga* Mátyás karcagi polgármester neje arról értesítette a várost, hogy férjét, aki az abaujmegyei Buzitán tartózkodott, cseh határőrök szuronyok között Kassára vitték s a hadbíróóság fogházában letartóztatták. A bebörtönzött polgármester érdekében Karcag városa most a külügyminisztériumhoz fordult.

MEGHIUSULT MÉRÉNYLET A PÁRSI AMERIKAI NAGYKÖVET ELLEN. E hó 19-én az amerikai nagykövetség irodájába csomag érkezett *Harry* nagykövet címére. A csomag tartalma illatszernek volt jelezve. A csomagot a nagykövetség lakására vitték és a hálószobába tették. Délután 6 óra tájban a komornyik kinyitotta a csomagot, mire óriási dőrej kíséretében fölrobbant. A komornyik megsérült a lábán, a szoba butorzatában nagy kár esett. Azt hiszik, hogy a mérényletet kommunisták követték el.

ZAVARGÁS OROSZORSZÁGSZERTE. Az összes finn újságok hírek közölnek további komoly zavargásokról az *oreli*, *charhovi* és *kubani* kormányzóságokban. A szovjet-tisztviselőket kényszerítették, hogy szünessék be a gabonarek-virálást. Szibéria vonakodik befogadni az éhségterületről menekülőket. *Cseljabinszkban* jelenleg 50.000 éhező gyermek irtózatosan szenved.

FELSŐSZILÉZIÁT FELDARABOLTÁK. A nagykövetek értekezlete átadta a német követnek a felsősziléziai döntésről szóló jegyzéket, amely szerint célszerűnek találták az ipari területek felosztását Lengyelország és Németország között. A szövetséges hatalmak szilárd elhatározása, hogy a döntés bármely részének érvényt fognak szerezni, bármilyen eszközökkel is, amire nyomatékosan intik az érdekelt kormányokat. A döntés következtében a német kormány elhatározta lemondását.

SOK MILLIÓS SZÉLHÁMOSSÁG A MAGYAR KORONA ÉRTÉKTELENÍTÉSÉRE. A Magyar Általános Hitelbank feljelentést tett a főkapitányságon, hogy ismeretlen tettesek a bank nevével visszaélést követtek el. Táviratot küldtek több zürichi bankhoz, melyben megbízást adtak körülbelül 300 millió magyar korona eladása és egy milliárd osztrák korona vásárlására. Az óriási összegű meghatalmazás gyanússá vált az ottani bankoknak és táviratilag igazolást kérték Budapestről. E megkeresés által szerencsére még idejekorán kikapartant a visszaélés. Kétnapos rendőrségi nyomozás után kiderítették, hogy az a irógép, amelyen a táviratot megszoვეgezték, a Garay Testvérek Nagykorona-utca 22. szám alatti tőzdebizományos tulajdona. Ebből kiindva, a detektívek megállapították, hogy a Zürichbe küldött táviratokat *Schaeffer György*, a Belvárosi Takarékpénztár tisztviselője, gépelte le a Garay Testvérek irógépén. Detektívek mentek a bankhelyiségbe, *Schaeffert* elfogták és bevitték a főkapitányságra. *Schaeffer* a detektívönök előtt beismerte tettét s elmondotta, hogy a nagyarányú szélhámos-ságot egyéni spekulációból követte el. Amikor feladta a táviratokat, rozstrák koronát vásárolt, azt gondolván, hogy a zürichi bankok a megbízást teljesítik és így az osztrák korona árfolyama emelkedni fog és ezáltal ő jelentős nyereségre tesz szert. A rendőrség tovább kutat *Schaeffer* bűntársai után és eddig már három embert őrizetbe vettek.

EZ A MEGJEGYZÉS, HOGY «KOSSUTHISTA», SÚLYOS BECSÜLETSÉRTÉST JELENT A FELVIDÉKEN. Az eperjesi járásbírósa egy becsületsértési pörben a vádlottat elmarasztalta, mert a bíróság megállapította, hogy a vádlott által használt «Kossuthista» kifejezés súlyos becsületsértő kijelentés.



Az elpusztult Lujza-malom.

GYUJTOGATÁSOK A FŐVÁROSBAN. Az elmúlt héten több nagyarányú tüzeset történt a fővárosban. A *Franklin-Társulat* épületének padlását *Wagner Károly* kommunista munkás, «Éljen a világot megváltó forradalom» kiáltással, felgyújtotta. A kár több millió korona. A gyujtogatót letartóztatták. — Az újpesti *Wolfner-bőrgyár* központi anyagraktárában éjjel ütött ki tűz. Sem a tűz okát, sem a kár nagyságát még nem tudták megállapítani. — Borzalmas tűzvész pusztított e hó 19-én, szerdán éjjel, amikor is az óbudai *Lujza-malom* épülete gyulladt ki és néhány pillanat alatt lángbaborult. A tűzoltók emberfeletti munkát végeztek és sikerült a malommal szomszédos raktári épületeket, valamint a gépházat megmenteni. A malomépület azonban elpusztult. Két gyári tűzoltó a romok között lelte halálát, négy munkás megsebesült. Ötven vagon búza égett el. A kár megközelítőleg kétszázmillió korona. A rendőrség erélyes nyomozást indított és az eddigi adatok arra mutatnak, hogy a Lujza-malom égését is gyujtogatás okozta. — A gyujtogatások megállítására az igazságügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértően az ország egész területére elrendelte a rögtönbiráskodás kibirdelését a gyujtogatásra.

LETARTÓZTATTÁK A HAZAÁRULÁSSAL VÁDOLT DRASKOVICH GRÓFOT. *Draskovich György* gróf, selyei földbirtokos, főrendiházi tag, mint ismeretes, a baranyai szerb megszállás idején részt vett abban a párisi küldöttségben, amely Baranyának Jugoszláviához való csatolását kérte. *Draskovich* gróft a pécsi királyi ügyészségen kihallgatták és a kihallgatás után letartóztatták.

HALÁLOS SZERENCSETLENSÉG KUKORICACSAVÁZÁS KÖZBEN. *Idonka* András nagyszénási lakos szombaton kukoricacsavázással foglalkozott. A gép körül véletlenül megbotlott. Jobb karja a csavázó gépbe került, mely azt teljesen összezúzta. A szerencsétlenül járt ember rettenetes kínok között halt meg a városi kórházban.



Csonotos József főjegyző. Nagy Gábor csendőrtiszthelyettes. Szabó Balázs nemzetgy. képv. Garaguly Gyula főrendező. Dankó Ferenc főrendező.

Alsónémedin folyó évi szeptember 25-én rendezett jótékony célú szüreti multság rendezői.

A HOLLANDI KATHOLIKUSOK MÓDOSÍTANI AKARJÁK ORSZÁGUK ALKOTMÁNYÁT. A holland királynő trónbeszédével kapcsolatban a holland sajtó behatósan foglalkozik a katolikusok kívánságával. Érdekes pont a királynő beszédében, ahol olyan törvényjavaslatot említ, amely mindazokat felmenti a katonai szolgálat alól, akiknek a katonáskodás erkölcsi megengedhetőségére vonatkozóan lelkiismereti kételyeik vannak.

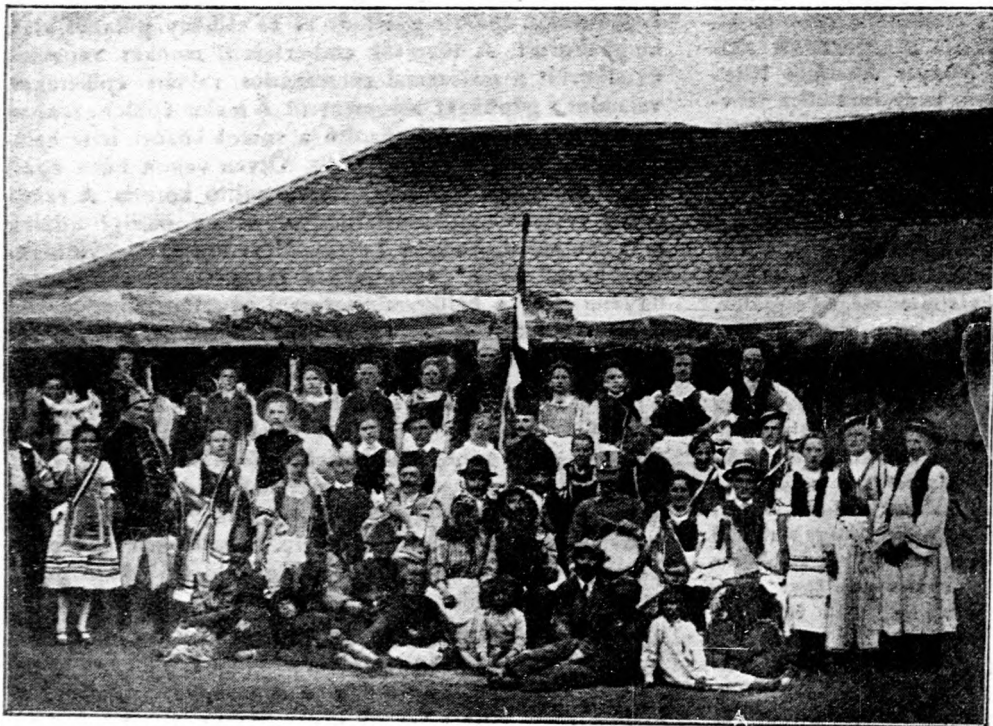
A NÉMET CSÁZÁR A MÁRKA ZUHANÁSA MIATT CSÖKKENTI SZEMÉLYZETÉT. A volt német császár a kedvezőtlen valutaviszonyok miatt háztartásának tíz tagját elbocsátotta.

A KÜLÜGYMINISZTERT IS ELITÉLTÉK VÁLASZTÁSI KIHÁGÁS MIATT, Mint ismeretes, a nemzetgyűlési választási rendelet előírta, hogy aki nem szavaz, azt megbüntetik. A bíróságok összeállították a rendelet ellen vétők névsorát és a budapesti járásbíróson a napokban tartották az első ilyen választás kihágási tárgyalást. A hetvenöt beidézett között szerepelt *Bánffy Miklós* gróf festőművész, a jelenlegi külügyminiszter is, akire kétszáz korona 40 fillér pénzbüntetést szabtak ki.

ELINDULT AZ ELSŐ KOMMUNISTA-CSONPORT OROSZORSZÁGBA. Jungerth Mihály külügyi osztálytanácsos Rigából jelentette, hogy Moszkvából háromszázhetvenkét magyar hadifogoly tusz indult Riga felé. Az értesítés folytán itthon azonnal megtörtént az intézkedés az elítélt kommunisták első csoportjának elszállítására. Az elítéltek elbúcsúztak a hozzátartozóiktól. A foglyokat kettesével összeláncolva a nyugati pályaudvarra vitték, ahonnan Rigába indították. A kicsereált magyar tuszok első csoportja előreláthatólag nyolc-tíz nap múlva érkezik Magyarországra.

A LESZERELT ÉS HAZATÉRT HADIFOGLYOK ILLETÉKE. Ismételt tudakozódások folytán felesleges utánjárás elkerülése végett a honvédelmi minisztérium hadifogoly-osztálya közli, hogy a leszerelt hazatért hadifoglyok a hadifogság időtartamára illetékutólagjaikat leszerelési igazolványaik alapján csak az állandó tartózkodási helyük szerint illetékes törvényhatóságuk népgondozó ki-
rendeltségénél kérelmezzék.

KÉT MILLIÓVAL KÁROSÍTOTTA MEG A BAJTÁRSAIT A HADIFOGSÁGBAN. Nem mindennapi bűnügyet tárgyalt a napokban a székesfehérvári katonai hadosztálybíró-ság. A vádlott *Járó Pál* 71. gyalogezredbeli tartalékos hadnagy, akit azzal vádoltak, hogy oroszországi hadifogságban, a kelet-ázsiai nikols-usurijski táborban bajtársait sokszorosan becsapta és érzékenyen megkárosította. *Járó* a táborban kisebb-nagyobb összegeket csalt ki bajtársaitól azzal az ürüggyel, hogy japán kereskedőkkel gummi-, selyem- és ópiumüzleteket bonyolított le. 1919. októberétől 1920. szeptemberéig 7000 jent szedett össze, ami meghaladja a 2 millió koronát. *Járó* egy fogolyszállítmánnyal hazakerült, így a károsultak egyáltalában nem jutottak a pénzükhöz. A bíróság *Járó* Pált lefokozásra és egy évi börtönre ítélte el.



Szeptember hó 25-én Alsónémedin az önkéntes tűzoltók javára szüreti multságot rendeztek. A multság hatezer koronát eredményezett. Képünk a szereplőket mutatja be.

ÜTKÖZET A CSEMPÉSZETT ITALOKÉRT. Amerikában, mint ismeretes, szesztilalom van. Ezért az üzerek minden elképzelhető módot felhasználnak arra, hogy csempészett áruikat nagy áron értékesíthessék. Megtörtént például, hogy a foglyszállító kocsiakat használták fel italok szállítására, természetesen a foghízi őrszemélyzet közrejárásával. Az üzlet kitűnő jövedelmet biztosított a chicágói rendőröknek. Nagy ügybuzgalommal foglalták le a magánosok elrejtett készleteit, ezeket eladták más üzereknek, majd azoknál újból lefoglalták és ismét továbbadták. Így például egy whisky rakományt egymásután tízenkétszer értékesítettek. Egy alkalommal két ilyen rendőrcsapat egy nagyobb szállítmány szeszszesital fölött, mely körülbelül egy millió dollár értéket képviselt, összeveszett és elkecseregett harcba bocsátkozott egymással, mert egyik sem akart a busás jövedelemtől elesni.

NYOLCVAN VAGGON LÓPOR ROBBANT FEL AZ ELPU SZULT OLÁH ERŐDBEN. A redeni oláh erőd első robbanása színhelyén ezerötszáz hasznavehetetlen ágyú volt, amely mind teljesen szétszóródott. A tűz a nagyrészt javított ágyukhoz és gránátokhoz hatolt. A gyalogsági ágyuknál és futóárokmozsaraknál történt a legborzalmasabb robbanás. A felrobbant löszermennyiség a mostani megállapítások szerint nyolcvan vagonra tehető.

Nem gilt.

A bakák a napi fáradságtól kimerülten alusznak a lövészárkokban. Csönd van, csak az őrcök figyelnek, hogy nem támad-e az orosz. Egyszerre észreveszik, hogy, az éjszaka sötétjében a földön kúszva, közeledik a muszka.

Eldördülnek a puskák a bakák fölriadnak, szemöket megdörzsölik és harcra készen fogadják az ellen-séget, csak az egyik népfölkelő alszik tovább jó-izűen.

— Hé, bajtárs! — kiált rá az egyik baka — kelj föl!... Jönnék a muszkák.

— Minek keljek föl? — kérdi álmosan a másil.

— Lőnek a muszkák, aztán még agyon találnak löni álmokban.

— Hát aztán?... Ami az emberrel álmában történik, az úgy sem gilt...



REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

2. Betűrejtvény.



aaaiólklyngr

Beküldte: Hamza István.

A rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 47-ik számunkban közöljük.

A 41-ik számunkban közölt képrejtvény helyes megfejtése:

Erdély.

Megfejtettek: Kuzder Gyula, Védődy Gusztáv, Szobek Loránd, Takács Rezső, Szabadszállási Hangya személyzete, Paulik Pál, Kovács József, ifj. Agoston József, Lénárt György, Szijjártó Szabó Benjamin, Barkóczy József, Marschovazky Imre, Vörös István, idb. Boross Pál, Kistóth István, Markó Aurél, Jéger Jánosné, Veszler Béla, Kulcsár Gizella, Barta Mária, Hangya Fogy. Szöv. Kovács Gyula, Boros Mihály, Baráth Miklós, Zsolcay Mihályné, Kórozs Antal, Bítecz János, ifj. Ritecz István, id. Szécsi János, Mile József, Podobni István, Békei Ferenc, Schmidtó János, ifj. Kigyós Ferenc, Vigh Lajos, Szücs Lajos, Biró Márton, ifj. Nyerges Mihály, Szücs Lászlóné, Horváth Károly, Kováts Sándor, Nagy István, ifj. Romhányi László, Fülöp Ferenc, Alsó Hegyi József, Kórozs Istvánné, Dul Ilonka, Kisgergely Agostonné, Nyíri Imre, Pethy Antal, Sipos Boriska, Gaál József, ifj. Saháry István, Lencse Márton, Nagy László, Kincses Ferenc, Nagy István, Hohhe Lajos.

Jutalomkönyvet nyertek: Szijjártó Szabó Benjámín (Szentés), Biró Márton (Mesterszállás), ifj. Nyertes Mihály (Csandápalota), Hohhe Lajos (Csorvász), Szabadszállási Hangya Személyzete, Mile József (Hajdubadház), Podobni István (Kissörös), Szöllösi Gábor (Domoszló), Csepentő Esztike (Tisszaroff), Zsolcay Minályné (Poroszló).

A 42-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő heti számunkban közöljük.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNA. Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

HEMPEL FRIDA, Amerika legkiválóbb ének-művésznője, aki 2500 dollár (több mint félmillió korona) honoráriumot kap esténként, — eredeti (Original) «Gramophon»-hanglemezen meghallgatható Sternberg királyi udvari hangszergyár VII. ker., Rákóczi-út 60. sz. «Gramophon»-osztályában.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR STOWASSER



Kir. udvari szállító BUDAPEST, II., Lánchíd-u. 5. Általánosan elismert legjobb vllaghírű hangszerek és húrok. Legnagyobb gyár. Javítások és hangolásokban megbízható munkák.

Látta már a legszébb és legolcsóbb 1922. évi naptárakat?

Ha még nem látta, akkor slessen a legközelebbi Uj Barázda és Vasárnap árusítóhoz, avagy a legközelebbi «Hangya» boltba és nezze meg az:

Uj Barázda 1922. évi naptárát . . . ára 20 K Falu Naptárát 1922. évre ára 15 K Nagy Képes Családi Naptárt 1922. évre ára 20 K Vasárnap Naptárát 1922. évre ára 15 K

Ezeket a naptárakat a legjobb írónk írták. Gazdasági részük az ország legelső gazdáinak tapasztalatait, tanácsait tartalmazza. Ebeszéléseikkel, tréfáikkal szórakoztatnak; csodaszép képeikkel gyönyörködtetnek, gazdasági cikkeikkel oktatnak. Megrendelhetők a kiasohivatal (Múzeum-körút 1.) útján is.

Hogyan indíthatjuk meg a földbirtok reformtörvény végrehajtását?

Eddig az volt a baj, hogy senki sem tudta, hogyan kell földet kérni. Ha eredményesen akarunk földet kérni, hozzassuk meg még ma az UJ BARAZDA és VASARNAP által 10 koronáért önköltségi árban kiadott (ebben a 10 koronában már a K 2.— válaszbelvagy ára is befoglalatik) **kérvény űrlapot**, töltsük azt ki és küldjük azt be az UJ BARAZDA szerkesztőségébe. Mi a kérvényeket, ha azt látjuk a benne lévő adatokból, hogy sikerre van kilátás, az Országos Földbirtokrendező Birosághoz vi-szük s ezzel elérjük, hogy az illető körzsgben a hatósági eljárás tenyleg megindul. — Igen ajánlatos a kérvény űrlappal egyidejűleg a

Hogyan lehet földhöz jutni? című földbirtok reformtörvény magyarázatot ára... .. K 12.— és a **Földbirtok reformtörvény végrehajtási utasítását** ára... .. K 10.— meghozni, nehogy a kérvény űrlap helytelen kitöltése folytán az ügy elintézését ide-oda levelezgetéssel késleltessük.

A két könyvecske és a kérvény űrlap megrendelhető összesen **32** koronáért

a kiadóhivatal útján **Budapest, IV. ker. Múzeum-körút 1.**



(7. folytatás.)

Gábor felkapta a fejét. — Hát a meg hol van? Vagy el van tiltva a tulajdon apjától?

Katonkáné felpattant s indult is egyben a gyerek után.

— Dehogy van, dehogy van. Majd behivom mindjárt. Pista! Pista! Gyere csak be már az édesapádhoz.

A kisházból behallatszott a gyerek hangja. István felfigyelt rá. A két kék szemét előntötte a könny, de az ajkán mosoly játszott, mintha álmodna s valami nagyon szépet látna. Úgy lehet, ott az idegenben is így hallotta vergődő álmában s ott is így mosolygott rája.

— A hangja régi. De szépen muzsikál...

A nyitott ajtón Katonkáné félrevonta a légyfogó lepedőt s beszaladt rajta egy kicsi, hatba járó emberpalánta. Talpig ünneplőbe volt bujtatva, még csipkés kendő is volt az ellenzőjébe dugva.

— Idesapám...!

Szélpál István felugrott ültéből, lehánnya magáról a mentét s úgy esett térdre az ölébe futó gyerek elé. Két kidolgozott kezével magához ölelte, szorította, hogy együtt dobogott a szíve a szívével és hullott a könnye a szőszke kicsi fejre.

— Édes kis fiam... Édes kis gyereke... Többet nem tudott mondani, csak nézte, csak nézte azt a két kék szemet, a magáé mását, hallgatta a hangját, azt a csilingelő ezüst harangocskát, amelynél szében még az égbeli angyalkák sem muzsikálnak talán.

Katonkáné gyönyörködve nézte őket. — No, csak meg ne fojtsa már, no!

Szélpál István felült a székre, Pista odatámaszkodott a térdére, onnan nézett fel rá, ő meg odahajlott hozzá.

— Jaj, csakhogy már meggyűt kend, idesapám! Lovon gyűt meg?

— Nem, fiacskám, nem lovon gyűttem, csak úgy gyalogosan.

— Hát hová lett a lova? Hiszen kend huszár.

— Elvették a lovamat, amikor fogoly lettem.

— Nem baj, idesapám, lesz más!

— De szereztem ám másat, ozt, azt elhoztam néked.

— Nekem? Lovat? Pejkrát?

István előszedte a magával hozott csomagot és kibontott belőle egy szürke falovat.

— Nesze édes. Itt van. Ezt neked faragtam Szibériában.

A gyerek felsikoltott örömeiben. — Nekem? Igazán? És kend faragta? De igazán?

István gyönyörködve nézte a gyermek örömet és azt gondolta magában, hogy ez az egy perc megéri azt a tenger szenvedést, amit átélt ennek az egy percnak a reményében.

A gyermek átkarolta a térdét s úgy nézett fel mosolygva rája.

— Idesapám, jaj, de szeretem én kendet. Nem baj azért a lováért. Lesz más. Csakhogy kendet le nem lütték. Honnan lenne akkor nekem másik idesapám, ilyen jó, mint kend, ni?

— Hát örülsz, hogy meggyűttem?

Pista kiegyenesedett. Egy lépést hátrált s felvetett fejfel kérdezte:

— Hát nem láti, hogy ünneplőben vagyok? — Azután fontoskodva tette utána. — Tudja-e, hogy ennek a ruhának kerek száz forint vót az ára?

— Hát az én kedvemért vetted fel ezt a ruhát?

— Hát. Hiszen ma hétfű van, nem vasárnap, nem dukál ünneplő. Ugye, nyanyó, nem is akarta idesanyám megvenni. Azt mondta, megjárja nekem a hitványabb is, de Gábor bácsi nem hagyta. Azt mondta, hogy nekem nem szabad rossz gunyában járni, mer én árva vagyok. Ozt úgy lett az enyém ez a drága.

Istvánnak felhős lett az arca a Gábor név hallatára, de a gyerek tovább csacsogott, szétverte az arca felhőit.

— Van ám nekem szűrőm is, száztíz forintért, meg kalapom is huszonöt koronáért, meg verses könyvem is, akiben benne van minden állat a világon. Ozt ezt mind Gábor bácsi vette.

Mind rám kötötte a háromszáz forintját, amit az öreg gróftól kapott, hogy a kisgróf életét kimentette Cerbiában a csatában. Nyanyó, hozza be kee a szűrőmet, meg a kalapomat, meg a verses könyvem is idesapámnak.

Katonkáné sietett, hogy a kívánságot teljesítse, de meg hogy hirt is vigyen Panninak, aki odakünn várta a kisházban, hová fog fejleni a dolog.

— Hát ozt gondoltál-e néha rám?

— Ojoj! Mindég. Amíg csak meg nem halt kend, a miatyánk végére mindég oda kellett tennem esti imádságnál, hogy «édes Istenkém, vezesd vissza a mi édes jó apuskánkat hozzánk.»

Istvánnak valami a torkát fojtogatta. — Ki tanított erre?

— Hát idesanyám. Azut, mikor meghalt, akkor úgy montuk a végit (összetette a kicsi kezét és úgy morzsolta gyerekes éneklő hangon); «és adjál neki fényes helet a magad oldalán a többi égi vitézek között amen.»



— Idesapám...



Olvasóinkhoz!

Felkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése folyó év október 31-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

November 1-én új előfizetést nyitottunk, s mindazoknak, akik legalább egy évre előfizetnek, vagy előfizetésüket egy évvel meghosszabbítják, ingyen és bérmentesen; azoknak, akik legalább egy fél évre előfizetnek, 10 korona előzetes beküldése ellenében küldjük meg díszes kiállítású, gazdag tartalmú, 1922. évre szóló

Vasárnap Naptárunkat,

mely a tavalyinál nagyobb terjedelemben jelent meg.

Lapunk előfizetési ára féltre 60 korona, egész évre 110 korona.

VÁSÁR ÉS PIAC

Október 30-án.

Gabonavásár. (Fővárosi árak.) Bába 1890-1900 K, rozs 1420-1450 K, takarmányrpa 1600-1650 K, sörárpa 1700-1750 K, 6-tengeri 1850-1900 K, csöves tengeri 1800-1825 K, zab 1890-1410 K, repce 2490-2500 K, köles 1650-1700 K, új bab 1900-2000 K, 6-bab 1690-1650 K, 6-tarkabab 1350-1400 K. Az árak a feladói állomáson értendőek 100 kilogrammonként.

Takarmányvásár. Elsőrendű széna 680-700 K, másodrendű széna 680-640 K, búkköny és muhar 720-780 K, lucerna 700-750 K, I. r. szalma 830-880 K, II. r. szalma 280-300 K, takarmányszalma 400-450 K.

Vetőmagvak. Lóheremag 10.000-11.000 K, lucernamag 9000-10.500 K, biherheremag 3000-3200 K, mák 7500-7800 K, cirokmag 1100-1200 K, viktória borsó 1800-2000 K, napraforgómag 1800-1850 K, lenmag 3700-3800 K, kendermag 3400-3600 K, tavaszi búkköny 1600-1700 K.

Sertésvásár. Fiatall 100 kg felüli sertés 100-108 K, prima szedett sertés 94-96 K, középminőségű 84-90 K, könnyű 56-60 K, öreg urasági 90-97 K, szedett öreg 70-88 K. Szalonna 140-150 K, zsír 133-135 K. Sovány sertés nem vésztelt 65-70 K, vésztelt 70-80 K kilogrammonként.

Borjú- és juhvásár. Borjú 24-56 K, juh 14-37 K kilogrammonként. **Szarvasmarhavásár.** Bika jobbminőségű 30-48 K, bika silányabb 20-33 K, ökör jobbminőségű 45-60 K, ökör közép 25-40 K, ökör alárendelt minőségű 14-21 K, tehén 19-48 K, bivaly 17-24 K, növendék 17-22 K, kiesontozni való 10-15 K kilogrammonként élőállványban.

Lóvásár. Nehéz igásló 21.000-120.000 K, könnyű igásló 9000-20.000 K. **Bőr és fagyú.** A budapesti nyersbőrpiacra fizettek marha- és bika-bőrrért 114 K-t, juhbőrrért 35-40 K-t, borjúbőrrért 180-190 K-t, nyersfagyúért 40-95 K-t. Vidéken a marhbőr ára 110 K, borjúbőr 170-180 K, juhbőr 35 K. nyersfagyú 40-65 K kilogrammonként.

Zöldségtételek és gyümölcs. Napiárak kicsinyben a budapesti vásárocsarnokban: Sárgarépa kilója 14-20 K, petrezselyem kilója 22-26 K, zeller kilója 13-20 K, kalarabé, őszi fajta kilója 10-12 K, vöröshagyma, makói kilója 16-17 K, vöröshagyma, közönséges kilója 13-14 K, foghagyma kilója 48-50 K, céklarépa kilója 6-12 K, fejaskáposzta kilója 10-12 K, kelkáposzta kilója 10-18 K, vöröskáposzta kilója 20-28 K, saláta, fejes darabja 2-5 K, retek, feketé kilója 7-16 K, burgonya, új kilója 6-50-8 K, paradicsom, érett kilója 8-16 K, zöldpaprika, apró kilója 6-15 K, tölteni való 10-12 K, tök, főző kilója 5-8 K, sóska kilója 6-10 K, paraj kilója 8-12 K, savanyított káposzta kilója 20-22 K, alma, faj kilója 86-45 K, közönséges kilója 20-30 K, körte, faj kilója 50-80 K, körte, közönséges kilója 25-30 K, szőlő, csemege kilója 48-56 K, szőlő, közönséges kilója 28-40 K, szilva, berzencei kilója 24-28 K, gesztenye kilója 36-70 K, dió kilója 55-65 K.

Baromfi és tojás. Fehér csirke, rántanivaló, párja 80-110 K, élő csirke, sütnivaló, párja 130-300 K, élő hizott kacsa és liba kg.-ja 95-110 K, tisztított hizott kacsa, liba kg.-ja 100-120 K, élő sovány pulyka párja 280-400 K, élő tyúk párja 200-240 K, tojás darabja 6-6-40 K.

Bor és szesz. (Heti jelentés.) A szüret befejezéséhez közeledik, csak nagyobb urasági szőlőkben és természetesen a Tokaj vidékén folyik az még nagyban. A bevásárlás még mindig meglehetősen lassú gőtemben halad, csak néhány külföldi, főleg osztrák és cseh kereskedő jött és kezdte meg korlátolt mértékben a bevásárlást. Az árak vidékek szerint rendkívül különbözők. Parasztrát 20 K-től felelő fizetik, de vannak vidék k, ahol a kistermelők 30 K-ért sem hajlandók borukat eladni. Urasági tételért 25-32 K-ás árakat jegyeznek, különösen finom, nagy szeszfoktartalmú teteleket ennél drágábban. Urasági teteleket a forgalom igen csekély. A feloldott és megadózott szeszszeszletekből finomított szesz termelőállomástól 240-250 K-ig került forgalomba.

Idégen pénznemek legmagasabb ára. 1921. október 26-án: Egy db Napoleon-arany 2150 K, angol font 2850 K, dollár 786 K, francia frank 6400 K, lengyel marka 16³/₄ f, marka 4-73 K, lira 28,75 K, osztrák korona 22 és ¹/₄ f, rubel 34 f, lei 5-35 K, szokol 4-73 K, svájci frank 13-50 K, koronadínár 9-70 K.

A Vasárnap második pályázata.

Tízezer korona értékű jutalom kerül kiosztásra.

1. Pályázat.

Kit tart a magyar Közéletben (tudomány, művészet, irodalom, társadalmi élet) szereplő férfiak közül a legkiválóbbnak és miért?

A pályázó annyi nevet jelöl ki, amennyit akar, de minden egyes jelöltéről megírja, hogy mi az illető hivatása s milyen cselekedetével érdemelte ki különös nagybecsülését és tisztelét. Mik az érdemei és jeles tulajdonságai ezeknek a férfiaknak?

A beérkezett pályamunkák közül a három legjobbat egyenként ezer-ezer Koronával jutalmazzuk.

2. Pályázat.

Kik a kedvelt írói? Az idáig olvasott könyvek közül, melyik tetszett a legjobban? Mit talált benne szépnek és érdekesnek?

A legjobban tetsző könyvről meg kell írni, hogy mi a könyv címe, ki írta, nagyjában mi a tartalma és miért nyerte meg a tetszését. Kijelölhet egy vagy több könyvet.

A beérkezett pályamunkák közül a három legjobbat egyenként ezer-ezer Koronával jutalmazzuk.

3. Pályázat.

Tréfaverseny.

Pályázni lehet vidám históriákkal, mulatságos és nevetető eseményekkel, elmés ötletekkel. A pályázók írják le, hogy milyen élmény, tréfa, félreértés, felszeg helyzet, vagy látvány nevetette meg a legjobban őket.

A beérkezett pályamunkák közül a három legjobbat egyenként száz darab szivarral, vagy háromszáz darab cigarettával, vagy 2 kgr. csokoládéval jutalmazzuk választás szerint. Azonkívül még öt sikerült munkát egy-egy könyvvel jutalmazunk.

4. Pályázat rejtvénykészítők számára:

I. Képrejtvény.

Az alábbi mondat készítőjét el képrejtvényben:

«Dolgozz és újra nagy lesz Magyarország!»

II. Betűrejtvény.

Tetszés szerint választott mondatokat kell beküldeni betűrejtvényben.

A két rejtvénytárazatra beérkezett munkák tíz-tíz legjobbját egy-egy kitűnő regénnyel jutalmazzuk.

Ki pályázhat?

Valamennyi pályázatunkon résztvehet minden olvasónk, akár előfizetője lapunknak, akár példányonként vásárolja. Természetesen több pályázaton is résztvehet. A pályázat feltétele azonban az, hogy minden pályázó az alább következő szelvényt pontosan és olvasható írással töltsse ki.

A szelvényt Ki kell vágni a lapból és a pályamunkához kell mellékelni. Csak olyan pályamunkát fogadunk el, melyhez ez a szelvény mellékelve van.

Ha valaki több pályázatot küld be, mindegyiket külön papíron írja vagy rajzolja!

A pályázatok beküldésének határideje 1921. évi november 20.

A pályázatokat a kiküldött szelvényvel együtt a Vasárnap szerkesztőségébe, Budapest, Múzeum-körút 1. sz. alá, kell küldeni.

A pályázatok eredményét a nyertes munkákkal együtt Karácsonyi számunkban tesszük közzé.

A Vasárnap 2. pályázata.

Szelvény.

Mellékelten küldöm a pályamunkámat. Résztveszek

a..... számú pályázaton

(Ide kell írni a pályázat megfelelő számát. Ha valaki két pályázaton vesz részt, mindkettő számát írja be.)

1921. évi..... hó..... n.

Cím:..... (község)..... (megye)

(olvasható, teljes névaláírással)

Életkor..... (foglalkozás).....



Original Grammophon beszélő-
gépek és művészhanglemezek
magyarországi képviselete:

STERNBERG
kir. udv. hangszergyár
Rákóczi-út 60. sz.

**Ha Budapesten házat,
vidéken birtokot óhajt
venni vagy bérelni,
forduljon bizalommal
Schöffler és társa**
céghez
Budapest, Baross-u. 17.

A „Hangya“ vidéki szövetkezetei-
nek tagjai a legjutányosabb árak mellett
szerezhetik be
ruházati cikkeiket, miért is ajánlatos, hogy
a kisgazda és földmives úgy a saját, vala-
mint a családtagjainak ruhaszükegletét
mint: kész férfi öltönyök, férfi és női felsőkabá-
tok, fu- és gyermekruhák, férfi és női kö-
tői kabátok, swetterek, férfi, női és gyer-
mekharisnyák, szövet- és kolmearukat
a „Hangya“ vidéki szövetkezeti
útján szerezzék be.

**Ekék, ekealkatrészek,
boronák,
kapáló ekék,
fűkaszalók,
marokrakó és kévektő aratógépek,
lógereblyék,
kési-járgányos-, motoros- és
gősszeplőkészletek.
3016 szecskavágók, répvágók,
darálók, morsszók
és minden egyéb gazdasági
gép és szerzsám a**

**„Hangya“ mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.**

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ

INTÉZET R.-T.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, el-
fogad olcsó díjtelekkel és kedvező feltételekkel

**Tűzbiztosításokat
Jégbiztosításokat
Betöréses-lopás biztosításokat
Élet- és népbiztosításokat.**

Más társaságnál érvényben levő bizto-
sításokat teljes felelőség mellett veszi át.
IGAZGATÓSÁG:

Budapesten, IV., Fővám-tér 2. főemelet.

Főkirendeltségi székhelyek:
BUDAPEST, GYŐR, DEBRECEN.

Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Szé-
kesfehérvár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegy-
háza, Nyíregyháza, Eger, Czegléd és Kecskemét.

„Falusi levelek“

cimen érdekes levélgyűjtemény jelent meg a „Vasárnap“ című képes hetilap kiadásá-
ban. A leveleket fausiak, nagybörzsöczen földmivesemberek, valamint ezeknek női
és leányi írták. A felnőttek azt adták elő, hogy mit tartanak életük legszebb sikeré-
nek: a fiúk a pályaválasztásról, a leányok pedig a magyar leány kötelességeiről
elmélkednek. Végelentlen kedves, üde írások ezek, amelyekből Istennek tisztelgete,
rendíthetetlen hazaszeretet, benső családiasság, munkakedv és derült életfeligyas
sugorzik ki. A könyvet Buday Barna, a „Vasárnap“ főmunkatársa rendezte saját ala-
s mapasrűptű előszóval vezette be a leveleket és nagyrészt, a lélek legmélyéig hatoló
tanólmányt írt hozzájuk. A tetszetős címlappal bíró értekes könyv ára **40.- korona.**

Megrendelhető lapunk kiadóhivataiban a pénz előzetes beküldése mellett vagy bármely lapelárusítóknál.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és
zsiros bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„Hangya“ cipőosztályánál.

Tehénbőrscizmák, boxcsizmák, munkáscipők nagy választékban.

Nagyapáról unokára



száll a híre a legtökéletesebb háziiszernek, a

Diana-sósbornesznek,

mely úgy külsőleg bedörzsölésre, mint
belsőleg cukorra cseppentve, csodá-
latos eredménnyel használható mint
fájdalomcsillapító, hűsítő, selfrisztó,
egészségpoló szer. Egy kis üveg
ára 24 korona, egy középtüveg ára
65 kor., egy nagy üveg ára 130 kor.

Kapható mindenütt!

Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30. sz.

Fiatalos üde arcbört

varázsol elő 10 nap alatt és eltávolít min-
den teinhibát, u. m.: mitesszer, pattanás,
sárgafolt, ránc, orrvörösség, likacos, her-
vadi, petyhüdt bőrt, a **dr. Kayserling-féle**
„Hyvarjon“ szépitőszert. A kura egyszerű,
otthon vezethető minden feltűnés nélkül.
Betejezése után az arcbört ragyogó szépség-
ben, gyermeki üdeségben és tisztaságban
pompázik. — Egy adag **75.-** K. Videkre
postaköltséggel és adóval **90.-** K. Postai ren-
delések Hyvarjon-gyár főraktárához: **Gross**
Antal, Budapest, József-körút 23. intézőndők

Budapesten kapható:
Török József gyógyszerár, Király-utca 12.
Kartschmaroff-drogeria, Rákóczi-út 50. és
Erzsébet-körút 1.
Opera-gyógyszertár, Andrassy-ut 26.
Róna-drogeria, József-körút 50.
Seitz-drogeria, Népszínház-utca 29.
Fehérkereszt-drogeria, Telesi-tér 1.

Necsak olvassuk, hanem ter-
jesszük is a magyar gazdák és
földmivesek egyetlen napilapját

az ÚJ BARÁZDÁT
és legszebb képes hetilapját a
„VASÁRNAP“-ot.



Berson